

KÚRIA

Bfv.II.871/2015/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. december 18. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I. rendű terhelt** és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben I.rendű terhelt és védője felülvizsgálati indítványát elbírálva a Gyöngyösi 871Járásbíróság 9.B.102/2011/112. számú, és az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bf.236/2014/16. számú ítéletét I.rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Gyöngyösi Járásbíróság a 2014. június 3. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 9.B.102/2011/112. számú ítéletével 11 terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I.rendű terheltet bűnösnek mondta ki 5 rb. orgazdaság büntettségében [2012. évi C. tv. - a továbbiakban Btk. - 379.§ (1) bek. c) pont, (4) bek. b) pont] és 4 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk.345.§], amiért a terheltet halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a terhelt a büntetés 2/3 részének kitöltése után bocsátható feltételeken szabadságra. Ugyanakkor a terheltet 5 rb. felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettségének [Btk. 342.§ (1) bek. c) pontja] vádja alól felmentette.

A járásbíróság ítélete ellen I.rendű terhelt tekintetében az ügyész által a terhére a felmentő rendelkezések helyett bűnösség megállapítása és súlyosabb büntetés kiszabásáért, míg a terhelt és védője által felmentésért, illetve enyhítésért bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Egri Törvényszék a 2014. október 1. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 4.Bf.236/2014/16. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet **VI. rendű**

terhelt tekintetében annyiban megváltoztatta, hogy 5 rb. orgazdaság büntettének minősített cselekményét 5 rb. bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [Btk.373.§ (1) bek., (2) bek. ba) és bc) alpont, (4) bek. b) pont] minősítette, a terhelt szabadságvesztés-büntetését és közügyektől eltiltását egyaránt 4 évre súlyosította, kötelezte a terheltet polgári jogi igény és járuléкаи megfizetésére, egyebekben az ítéletet a **VI. rendű terheltre** nézve helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen I.rendű terhelt és védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Az indítványt a védő a Be. 416.§ (1) bekezdés b) és c) pontjaira alapította, a jogerős határozatot anyagi és eljárásjogi okból is támadta, elsődlegesen a terhelt felmentését, másodsorban a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését indítványozta.

A felülvizsgálati indítványban kifejtettek szerint az első fokon eljáró bíróság azt állapította meg, hogy a VI.r. terhelt az eljárás tárgyát képező járművek jogtalan megszerzésében nem vett részt, azonban a továbbértékesítési folyamatba bekapcsolódáskor már tudomással bírt arról, hogy a járművek bűncselekményből származtak, ezért a cselekmény orgazdaságként értékelendő. Ezzel szemben a másodfokon eljáró bíróság azt rögzítette, hogy a terheltet társai már a személygépkocsi megszerzését megelőzően beavatták a történetbe, ekként biztosítva a továbbértékesítést. Ezen alapulón értékelte a másodfokú bíróság a terhelt cselekményét az alapbűncselekményhez kapcsolódó bűnsegélyként.

A védő mindkét álláspontot tévesnek tartotta. Álláspontja szerint a terhelt bűnös magatartást nem fejtett ki. Érvelése szerint az eljáró bíróságok megállapításai tévesek, ellentétesek az eljárás során feltárt bizonyítékokkal, az eljáró bíróságok az ügyet nem derítették fel kellően és mérlegelési tevékenységük sem felelt meg a Be. előírásainak. Mindennek alátámasztására a védő részletesen elemezte az ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokat, megjelölve, hogy mely körben milyen további bizonyítást tartott volna szükségesnek, illetve hogy a rendelkezésre állt bizonyítékokból miként lett volna ellentétes következtetés levonható. Eljárási szabálysértésként hivatkozott az indokolási kötelezettség megsértésére és az ítéletet ebből fakadóan felülbírálatra alkalmatlannak jelölte meg. Hiányolta a terhelő bizonyíték (**IV. rendű terhelt** vallomása) hitelt-érdemlőisége elfogadásának, illetve az azzal ellentétes bizonyítékok elvetésének kellő alátámasztását és konkrétan felrótta több eljárásjogi rendelkezés [Be.75.§ (1) bek., 351.§ (2) bek., 257.§ (3) bek., 258.§ (3) bek., Bszi.13.§ (1) bek.] megsértését, nyomatékosan hangsúlyozva az ítélet megalapozottságával kapcsolatos követelményeket. Utalva a Be. 361.§ (2) bekezdésére a fellebbezések elbírálását tárgyaláson tartotta

volna szükségesnek.

A védő összegző megállapítása szerint a tények helyes és okszerű mérlegelése alapján csak az lett volna megállapítható, hogy a vád tárgyát képező bűncselekmény- sorozat egyik fázisában sem vett a VI.r. terhelt részt. Mindez pedig a felmentését indokolja. Ebből következően az első- és másodfokú bíróságok ítéletei oly mértékben megalapozatlanok, hogy azok felülbírálatra alkalmatlanok. Megkérdőjelezte emellett a védő a 2012. évi C. tv. rendelkezéseinek alkalmazását, mivel az az álláspontja szerint - a középértékes büntetéskiszabás irányadó voltára tekintettel - nem tesz lehetővé enyhébb elbírálást.

A Legfőbb Ügyészség BF.1082/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg. Az átiratban kifejtettek szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás irányadó, nem támadható, ezért a felülvizsgálati indítványnak a tényállás megalapozottságát, a bizonyítékok mikénti mérlegelését támadó kifogásai érdemben nem vizsgálhatók. Nincs törvényes lehetőség e kérdéskörök támadására az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással sem.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján viszont a terhelt bűnösségének megállapítása törvényes, miként az alkalmazandó jog kérdésében elfoglalt álláspont és a terhelt cselekményeinek minősítése, valamint az alkalmazott joghátrány is. Hivatalból vizsgálandó abszolút eljárási szabálysértés hiányában is a Legfőbb Ügyészség a támadott határozat hatályában fenntartására tett indítványt.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen I.rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a Kúria a Be. 423.§ (4)-(5) bekezdései értelmében a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból, valamint a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bek. c) pontjában felsorolt eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül **VI. rendű terhelt** tekintetében a támadott határozatot a Be. 424.§ (1) bekezdése szerint tanácsulésen.

Felülbírálata eredményeként a Kúria a felülvizsgálati indítványt - teljes mértékben a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyezően - részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A védő által megjelölt 416.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés

végrehajtását a Btk. 91.§ (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

Tekintettel arra, hogy a védő - bár a jogszabályi alap megjelölése nélkül - a terhelt felmentésére is indítványt tett, szükséges utalni a Be.416.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti felülvizsgálati okra is, mely szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A megjelölt felülvizsgálati okok a támadott határozat jogkérdések tekintetében történő felülbírálatát teszik lehetővé. Ez kétségtelenül kitűnik a Be. 423.§ (1) bekezdésének szabályozásából is, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Emellett a Be. 419.§ (1) bekezdése értelmében irányadó Be. 388.§ (2) bekezdése a felülvizsgálati eljárásban kizárja a bizonyítás lehetőségét is.

Mindezen rendelkezésekből következően a terhelt bűnösségének megállapítását, cselekményének minősítését, a büntetés kiszabását, illetőleg az egyéb anyagi jogi rendelkezéseket érintő kifogások kizárólag a jogerős határozatban megállapított tényeken alapulóak lehetnek és a Kúria érdemben is csak ilyen kifogást vizsgálhat. Nem megengedett a tényállásban rögzítettek kétségbe vonása, nem történhet a tényállásban rögzítettekkel ellentétes vagy a tényállásban nem szereplő tényre utalás, és nem tehető vitássá a tényállás megállapításához vezető út, az ügy felderítése, a rendelkezésre álló bizonyítékok mikénti értékelése, egyes bizonyítékok elfogadása, mások elvetése sem.

A védő a felülvizsgálati indítvány benyújtásakor e korlátozó rendelkezésekre nem volt figyelemmel. Érvelésének súlyponti eleme a támadott határozat megalapozatlanságának, az ügy nem kellő felderítésének és a rendelkezésre állt bizonyítékok nem kellő értékelésének hangsúlyozása. A korábban kiemelték értelmében viszont e kifogások a törvényben kizártak, ezért azokat a Kúria érdemben nem is vizsgálhatta. A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásban foglaltak alapján a terhelt cselekményének társai családi cselekményéhez nyújtott pszichikai bűnsegélykénti értékelése mindenben törvényes.

Tévedésen alapuló és ekként alaptalan a védőnek a terhelttel szemben alkalmazandó jog kérdésében elfoglalt álláspontot érő kifogása. A védő annak ellenére ismételte meg lényegében változatlan érveléssel kifogását, hogy azt már az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében is megtette, és erre reflektálva a

másodfokon eljáró Egri Törvényszék részletes indokolást adott (másodfokú ítélet 16-17. oldala). Helytállóan mutatott rá arra, hogy a Btk. 2. §-ában foglaltak alkalmazásakor nem kerülhet sor egyes elemek kiragadására, hanem az adott terheltet érintő valamennyi rendelkezés összevetésével kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a cselekmény elbírálásakor hatályos törvény rendelkezéseinek alkalmazása enyhébb elbírálást jelent-e.

VI. rendű terhelt esetében az alkalmazandó büntetési tételkeretnek van e szempontból meghatározó jelentősége. A védő a másodfokú ítélettel szemben hangoztatta, hogy a megváltoztatott értékhatár nem eredményezett érdemi változást a jogi minősítés szempontjából. Ezzel szemben a másodfokon eljáró Egri Törvényszék helyesen rögzítette, hogy az elkövetéskor hatályos törvény rendelkezései szerint a terhelt legsúlyosabban minősülő cselekménye 2-8 évig terjedő büntetési tétellel fenyegetett (a négy eset, ahol az okozott kár 2-5 millió Ft közötti), míg ugyanez az új törvény alkalmazása esetén 1-től 5 évig terjedő szabadságvesztés. A 2012. évi C. tv. 459. § (6) bekezdés b) és c) pontja a nagyobb és a jelentős érték közötti határt a korábbi 2 millió Ft helyett 5 millió Ft-ban húzta meg. A **VI. rendű terhelt**nek felrótt 5 eset közül egy esetben a kárérték 2 millió Ft alatti, ekként az értékhatár változásnak a cselekmény minősítésére kihatása nincs, viszont a további négy esetben a kárérték az említett két értékhatár közé esik. A változás ekként a cselekmények minősítésére is kihat. Helytállóan mutatott rá emellett a másodfokú bíróság arra is, hogy az új törvénynek a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezései is kedvezőbbek, ugyanakkor a bírói gyakorlat - miként arra átiratában a Legfőbb Ügyészség is rámutatott - nem tekinti a büntetési tételkeret adta lehetőségek szűkítésének a középérték kötelező alkalmazását (BH 2001.354.).

A védő által ugyancsak hivatkozott Be.416.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye abban az esetben is, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373.§ (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetőleg II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel kerül sor. A 373.§ (1) bek. III/a pontja szerinti felülvizsgálati ok állapítandó meg, ha a bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

E felülvizsgálati ok kapcsán a Legfőbb Ügyészség helytállóan mutatott rá arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint ennek megállapítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a megtámadott határozat indokolása valamely ténybeli vagy jogkérdés kapcsán oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését. A Kúria e körben megállapította, hogy a támadott határozat kellően nyomon követhető, a védő

valójában nem is a nyomon-követhetőség hiányát, hanem a mikénti értékelést vitatja. Márpedig a határozat megalapozottsága az indokolási kötelezettség nem kellő teljesítésére hivatkozással sem támadható.

A védő által az alapul fekvő törvényhelyek megjelölésével hivatkozott eljárási szabálysértések egytől egyig a felülvizsgálati okok körén kívül esnek. Felülvizsgálatra eljárásjogi okból csak a törvényben megjelölt eljárási szabályok megsértése esetén van lehetőség. A 416.§ c) pontja a szóba jöhető törvényhelyeket tételesen felsorolja. Egyértelműen megállapítható, hogy a védő által megjelölt törvényhelyek e körön kívüliek.

A Kúria a kifejtettek értelmében a I.rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatot a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be.3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be.416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be.418.§-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be.421.§-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. december 18.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

Bné